

Resultaten brede maatschappelijke dialoog over coalitieakkoord SAMEN DUURZAAM

Toevoeging op coalitieakkoord SAMEN DUURZAAM

1. Waarom deze dialoog?

Nieuwe bestuursstijl

Na de verkiezingen in maart 2018 heeft informateur Lutters gesproken met alle partijen in de gemeenteraad van Sittard-Geleen. Daarbij is een nieuwe bestuursstijl benoemd, getoetst en nagenoeg unaniem onderschreven:

*“Uit de nadere gesprekken die de informateur daarover gevoerd heeft met partijen wordt die roep naar een nieuwe stijl ingevuld door begrippen als ‘open, transparant, collegiaal, argumenteren op inhoud niet op macht, waarmaken toezeggingen en andere’.
De cultuurelementen betreffen zowel elementen van organisatie en proces, type management, houding, omgang met elkaar en aansluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen.*

Het dagelijks bestuur van de gemeente is collegiaal bestuur. A-politiek van karakter, open en communicatief. Ieder staat voor elkaar, ondersteunt elkaar en informeert elkaar waar mogelijk en nodig. Hierin passen geen ‘spelletjes’, dubbele agenda, last minute interventies en manipulatief gedrag bij processen. Bestuurders zijn op de burgers gericht, ondersteunen de raad en richten processen in.

Duidelijk is dat die door partijen verwoorde verandering wordt ingegeven door de maatschappelijke realiteit dat besturen meer vanuit de basis, vanuit de burgers dus, moet plaatsvinden. Dat vertaalt zich vervolgens niet alleen in de wijze waarop beleid wordt geformuleerd en uitgevoerd, maar ook in de processen en in de houding die van raadsleden en collegeleden wordt verwacht. Het spreekt vanzelf dat de manier waarop de bestuursorganen opereren moet worden ondersteund door een op participatie gericht ambtelijk apparaat.”

(uit: Verslag stand van coalitievorming in de gemeente Sittard-Geleen, 19 april 2018)

Transparantie, integriteit, inspraak, participatie en samenwerking

Kernwoorden in de ontwikkeling van de nieuwe bestuursstijl zijn transparantie en integriteit aan de ene kant en inspraak, participatie en samenwerking aan de andere kant. Op dit vlak zijn al stappen gezet, zowel door de gemeente (raad, bestuur en ambtenaren) als door inwoners en ondernemers. Het coalitie akkoord noemt een aantal voorbeelden en zegt daarover:

‘Voorbeelden die navolging verdienen en een verdere verdieping vragen in de relaties tussen inwoners, gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie. Het gaat daarbij niet alleen om structuur maar ook en vooral om cultuur. Houding en gedrag moeten gericht zijn op de gemeenschappelijke agenda, open, transparant en integer, voor de gemeente en haar inwoners en bedrijven.’

Coalitieakkoord op hoofdlijnen

In juni 2018 boden de coalitievormende partijen aan de gemeenteraad van Sittard-Geleen een coalitieakkoord aan met daarin een aantal opgaven voor de toekomst van Sittard-Geleen. Geheel in lijn met de ontwikkeling naar bovenstaande nieuwe bestuursstijl, is het coalitieakkoord bewust op hoofdlijnen geformuleerd.

Brede maatschappelijke dialoog

Door de opgaven voor de toekomst van Sittard-Geleen breed te bespreken met de samenleving, brengt het bestuur de nieuwe bestuursstijl in praktijk met als doel:

- in de samenleving op te halen of er draagvlak is voor de opgaven in het coalitieakkoord;
- inbreng op te halen voor de verdere ontwikkeling en uitwerking van die opgaven;
- rondom de opgaven te bouwen aan een gezamenlijk programma met de samenleving;
- te komen tot een meerjarig programma en netwerk van samenwerking.

‘Sámen werken aan een duurzame en gezonde gemeente. Dat is waar het gemeentebestuur de komende vier jaar de schouders onder zet. Sittard-Geleen staat de komende periode voor een aantal grote opgaven. We kunnen als gemeente niet alles zelf regelen en oplossen. Tegelijkertijd weten we dat er bij onze ondernemers en maatschappelijke organisaties mooie dingen gebeuren. En dat er in onze samenleving veel goede ideeën zijn. Hoe kunnen we onze krachten bundelen en met zijn allen de juiste dingen doen? Daarover gaat het gemeentebestuur in gesprek met ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners van Sittard-Geleen.’

2. De dialoog

Van september tot en met november sprak het college met de Sittard-Geleense samenleving over de opgaven voor Sittard-Geleen. De dialoog verliep over twee sporen: spoor 1 met stakeholders uit bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties en spoor 2 met inwoners en (belangen)verenigingen. De gemeenteraad is actief betrokken bij de dialoog. In het spoor met de stakeholders is dit gebeurd door de raad de mogelijkheid te geven om aan te geven welke stakeholders uitgenodigd moesten worden voor dit spoor. En bij de inwoners kregen raadsleden de rol als verkenner, om op te halen waarover inwoners met de gemeente in dialoog wilden gaan.

Belangrijkste aandachtspunten bij de dialoog waren:

- bespreken van de maatschappelijke opgaven voor Sittard-Geleen en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle partijen;
- een brede dialoog voeren met verschillende gespreksvormen. Zodat we niet alleen de mensen bereiken waarmee we regelmatig contact hebben, maar ook in gesprek komen met degenen die we niet vaak spreken.

Het succes in de opgaven uit SAMEN DUURZAAM wordt voor een deel bepaald door samenwerking met medeoverheden. Daarom zijn buurgemeenten geïnformeerd over de opgaven in SAMEN DUURZAAM. En wordt afgestemd met de Provincie Limburg en de grote Zuid-Limburgse gemeenten Maastricht en Heerlen.

Voor meer informatie over de dialoog verwijzen we naar:

- Procesverslag Dialoog SAMEN DUURZAAM: [Én](#);
- de website <https://www.samenduurzaaminsittardgeleen.nl/> waarop alle verslagen van de dialoog met de samenleving te vinden zijn.

2.1 Wat is er opgehaald?

Het is de eerste keer dat Sittard-Geleen een coalitieakkoord op hoofdlijnen heeft, dat besproken en aangevuld is met de lokale gemeenschap. De huidige dialoog is voor zover bekend nog niet eerder in Nederland gevoerd op het schaalniveau van een gemeente als Sittard-Geleen. Het traject is bestuurlijk en maatschappelijk innovatief en daarmee tegelijk kwetsbaar. Immers, innovatieve trajecten verlopen soms anders dan verwacht. Het is de kunst om hieruit de belangrijkste leerpunten te halen en in te spelen op die veranderingen.

2.1.1 Het proces

Uit het proces van de dialoog tot nog toe halen we het volgende beeld (voor een uitgebreide beschrijving van het proces verwijzen we naar het procesverslag):

- Stakeholders, inwoners en (belangen)verenigingen waarderen de open bespreking van de opgaven uit het coalitieakkoord via verkennende gesprekken, bijeenkomsten en ontmoetingen.
- Door de opgaven voor de toekomst van Sittard-Geleen open te bespreken is er energie losgekomen en zijn verbindingen ontstaan die we anders niet gezien of ontdekt hadden.
- Met de verschillende dialoogvormen hebben we niet alleen inwoners gesproken die al actief zijn, maar ook inwoners bereikt die we niet zo snel tegen komen tijdens overleggen en inloopavonden.
- We hoeven als gemeente niet alles zelf te doen. Er is energie én gevoel voor urgentie in de samenleving, zowel bij stakeholders, inwoners en maatschappelijke partijen om zaken zelf op te pakken. Maar nog niet iedereen kan of wil zelf verantwoordelijkheid nemen.
- De opgaven voor de toekomst van Sittard-Geleen hangen met elkaar samen en beïnvloeden elkaar. Alleen een integrale benadering biedt voldoende antwoord op uitdagingen die er liggen.
- In het spoor met inwoners is gekozen voor verschillende gespreksvormen. Niet alle vormen leenden zich voor discussies over gemeente-brede opgaven en dat is niet erg. In een aantal gesprekken hebben we gezien dat de dialoog inwoners bewust maakt van wat er écht aan de hand is. En de dialoog geeft inzicht in de redenen waarom moeilijke keuzes soms gemaakt moeten worden.
- Met de dialoog over de opgaven SAMEN DUURZAAM is gevolg gegeven aan het advies van BMC (december 2017):
 - **Bouw je sterkste punt uit;** 'Sittard-Geleen als verzameling van lokale gemeenschappen, die zelf hun samenlevingskracht (in kleine stappen en experimenterend vanaf 1 januari 2019, gaan) verder ontwikkelen'.
 - **Grijp je kans;** Een vernieuwde samenwerking per 1 januari 2019, die ondernemers en (onderwijs)instellingen ruimte geeft voor het creëren van banen en economische groei.
 - **Formuleer waar Sittard-Geleen in 2030 staat.**
- Door samen te werken aan de maatschappelijke opgaven voor Sittard-Geleen, geven we invulling aan vernieuwing van onze lokale democratie én aan de Global Goals zoals aangegeven door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

2.1.2 Inhoudelijke thema's

Naast procesmatige punten heeft de brede maatschappelijke dialoog ook de nodige thema's opgeleverd waar we komende jaren inhoudelijk mee aan de slag kunnen.

Wonen en leven

Uit de dialoog met inwoners komt sterk naar voren dat inwoners met name trots zijn op de eigen gemeenschap (niveau Sittard, Geleen, Born, Holtum) en niet zo zeer op het totaal van de hele gemeente. Men spreekt over vrijwilligerswerk en verenigingsgevoel, gemeenschapsgevoel en

een hechte buurt. Sittard-Geleen komt verder naar voren als een stad met mooie voorzieningen op het gebied van historie (Markt Sittard, Oud-Geleen, historische panden, Limbricht), cultuur, evenementen, breedtesport en natuur.

Inwoners maken zich ook zorgen. Met namen over zaken die dicht bij hen staan, persoonlijk of fysiek in de wijk. Veelvuldig worden thema's genoemd als verloedering, onderhoud openbare ruimte en groen, drugsactiviteiten in woonbuurten, overlast stationemplacement, zwerfvuil, veiligheid, verkeersgedrag in de buurt. Minder vaak maar zeker relevant zijn opmerkingen over het verdwijnen van voorzieningen in de wijken en buurten en de leegstand in bijvoorbeeld het centrum van Geleen. Inwoners in de omgeving van Chemelot maken zich vaker zorgen over hun veiligheid. Inwoners in de omgeving van VDL/Nedcar en het logistieke cluster maken zich vaker zorgen over de leefbaarheid vanwege verkeersoverlast en uitbreidende industrie.

Er is ook urgentie en energie bij inwoners om zelf een bijdrage te leveren. Bijvoorbeeld door uit eigen ervaring andere inwoners te ondersteunen (bijvoorbeeld ondersteuners van Katholieke Bond Ouderen). Ook genoemd zijn meedenken, opruimacties en buurtpreventie.

Zet de stip op de horizon

De grotere stakeholders missen een gezamenlijke stip op de horizon. Wat is Sittard-Geleen in 2030? Waar willen we naar toe werken? Het invullen van de stip op de horizon is niet heel concreet gedaan, maar heeft voorlopig wel de volgende elementen opgeleverd: Sittard-Geleen is in 2030 een gemeente met aan de ene kant: *'gelukkige, gezonde inwoners die wonen en leven in een van onze dorpen of wijken'*, en aan de andere kant: *'bedrijven met een regionale en (inter)nationale toppositie die ondernemen vanuit onze stad.'*

Daarbij heeft de titel Samen Duurzaam een brede betekenis. Hieronder valt niet alleen de energietransitie, maar zeker ook onze toekomstbestendigheid: iedereen doet mee vanuit een besef van eigen verantwoordelijkheid. Het jaartal 2030 benadrukt de behoefte van veel deelnemers aan consistent beleid voor de lange termijn.

Identiteit en imago Sittard-Geleen

Stakeholders gaven ook aan dat ze behoefte hebben aan een duidelijke identiteit voor Sittard-Geleen. Een identiteit onderscheidend van en op Zuid-Limburgs niveau, en aanvullend aan Heerlen en Maastricht, waarmee Sittard-Geleen zich verder kan profileren.

Stakeholders zijn de mening toegedaan dat Sittard-Geleen unieke kwaliteiten bezit om invulling te geven aan die identiteit. Innovatie/economische motor, duurzaamheid, gezondheidszorg en een houding van mouwen opstropen (Rotterdam van het Zuiden) zijn onderscheidend en kunnen functioneren als dragers van de identiteit van Sittard-Geleen.

Quote deelnemer stakeholdersconferentie:

'Sittard-Geleen stad met chemie!

- *Chemie geeft invulling aan de roots van Sittard-Geleen: de chemische sector maar ook:*
- *Chemie (verbinding) tussen kernen, wijken en buurten. Sociale inclusie heeft hier baat bij.*
- *Chemie tussen de aanwezige kennis en kunde van bedrijven en organisaties en kleine initiatieven uit de buurten en wijken.'*

Voor inwoners ligt dat anders. Zij ontleen die identiteit en trots vooral aan de gemeenschap waarvan zij deel uit maken. Die gemeenschap zit op het niveau van wijken en buurten. Daarnaast geven inwoners aan trots te zijn op de topsportprestaties in Sittard-Geleen, bijvoorbeeld op het gebied van voetbal, wielrennen, handbal en ijshockey. Zowel stakeholders als inwoners hebben weinig binding met de naam Sittard-Geleen. De één stadgedachte kan mogelijk zelfs leiden tot voorstellen voor een nieuwe naam. Zonder daarbij de kwaliteit van wonen en leven in buurten en wijken tekort te doen.

Energietransitie en innovatie

Het thema van de energietransitie wordt breed gedragen door stakeholders. Benoemd worden het Groene Net en de energietransitie van het Chemelotterrein. Belangrijk is ook de cross-over naar onderwijs, scholing en ontwikkeling van jongeren. Er moet veel gebeuren op het vlak bewustwording en misschien kunnen nu juist die jongeren wel ambassadeurs worden van de energietransitie.

De grote industriële bedrijven maken zich zorgen of er internationaal gezien een eerlijk speelveld is bij het invoeren van het Klimaatakkoord. Nederlandse voortvarendheid kan internationale concurrentiekracht van bedrijven op Chemelot ondermijnen (OCI en SABIC) en brengt productie hier in gevaar. Datzelfde geldt voor VDL/Nedcar.

In de gesprekken met de inwoners en verenigingen werd het thema duurzaamheid minder naar voren gebracht. Inwoners maken zich vooral zorgen wat duurzaamheid op korte termijn betekent voor hun portemonnee.

Arbeidsmarkt van de toekomst

Tijdens de conferentie en de verkennende gesprekken met stakeholders is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor extra arbeidskrachten in de techniek en in de zorg. Nu en vooral ook op de langere termijn.

Stakeholders zijn van mening dat er niet meer alleen kan worden teruggevallen op de (Eu)regio. Dit thema vereist samenwerking tussen partijen op het gebied van onderwijs Dit is een thema/opgave dat samenwerking vereist tussen partijen op het gebied van onderwijs (hoe leid ik de juiste mensen op), gezondheid (hoe hou ik mensen zo lang en zo gezond mogelijk aan het werk) en wonen/huisvesting (hoe bied ik nieuwkomers goede huisvesting).

Nieuwkomers kunnen kansen bieden voor de leefbaarheid in wijken, maar worden door sommige inwoners juist gezien als een bedreiging daarvan.

Positieve gezondheid

Ook het thema van preventie en gezondheid komt in de dialoog als belangrijk thema naar voren. Stakeholders geven aan dat samenwerking én ontschotting tussen bedrijfsleven, maatschappelijke partijen en overheid heel hard nodig is.

Vanuit bedrijfsleven werd er op gewezen dat mensen en werknemers in Zuid-Limburg gewend lijken te zijn om 'ontzorgd' te worden. Men denkt nog te veel dat de werkgever zorgt voor duurzame inzetbaarheid en werken aan eigen gezondheid. Tegelijkertijd was voor een aantal andere partijen de zelfredzaamheid van inwoners helemaal niet zo vanzelfsprekend. Stakeholders uit zorg, politie, onderwijs, en woningcorporaties geven aan dat meer preventief en wijkgericht aandacht moet zijn voor positieve gezondheid en wat mensen daar zelf aan kunnen doen.

Een groot deel van de inwoners accepteert dat ze meer zelf kunnen doen, maar weet niet altijd wat en hoe. Mensen die zelf al een actieve rol pakken, hebben behoefte aan steun en waardering.

Aandacht voor jeugd van Sittard-Geleen

Het coalitieakkoord SAMEN DUURZAAM besteedt nauwelijks specifieke aandacht aan jeugd in onze gemeente. In de dialoog met stakeholders is hier echter breed en nadrukkelijk aandacht voor gevraagd, om zo in te zetten op een nieuwe generatie, die we willen binden aan Sittard-Geleen. Het gaat dan niet alleen om onderwijs, maar ook om welke behoeftes jongeren hebben en wat een reden is om hier te blijven wonen of terug te komen na een studie. In de dialoog met inwoners geven jongeren aan dat ze het fijn wonen vinden in de dorpen en wijken. Ze hebben het beeld dat er vaak te weinig voor hen te doen is in Sittard-Geleen. In de praktijk blijkt dat veel jongeren ook niet weten wat er allemaal te doen is. We weten deze groep nog niet goed te

bereiken. Opvallend is dat jongeren steeds minder lid zijn van verenigingen. Veel jongeren hebben naast hun studie een bijbaan die veel tijd kost. Die banen hebben ze nodig omdat alle leuke dingen geld kosten.

2.1.3. Verbindingen van opgaven, stakeholders en inwoners

Het is mooi om te zien dat zich tijdens de dialoog initiatiefnemers hebben gemeld die medeverantwoordelijkheid willen nemen voor de in het coalitieakkoord vermelde opgaven voor Sittard-Geleen. En dat daarbij spontaan verbinding wordt gezocht tussen stakeholders, inwoners en verenigingen. Zo gaven stakeholders nadrukkelijk aan: verbind in de opgaven de lange termijn doelen en stip op de horizon met de kleine initiatieven op wijk- en buurtniveau. Er is gepleit voor vernieuwend en klein beginnen met pilot- en proefprojecten. Om vervolgens bij kleine successen op te schalen en te verbreden naar meer wijken en dorpen, met de gemeente in een faciliterende en verbindende rol.

2. Wat betekent dit voor het coalitieakkoord?

In de dialoog worden de opgaven uit het coalitieakkoord breed herkend en erkend. Er is aangegeven dat het belang van jeugd en onderwijs onvoldoende naar voren komt, zowel op sociaal gebied als qua toeleveranciersfunctie naar de arbeidsmarkt. Voor het overige kan worden geconstateerd dat met de opgaven en acties in het coalitieakkoord de juiste maatschappelijke thema's zijn benoemd.

De dialoog geeft wel aanleiding tot nadenken over prioriteiten, samenhang en onderlinge invloed van de verschillende opgaven. In het coalitieakkoord staan de opgaven naast elkaar, als waren het losse opgaven die ook als losstaande "projecten" zijn te behandelen. Dat doet geen recht aan de complexiteit en onderlinge verwevenheid en beïnvloeding van de opgaven.

De tijdens de dialoog benoemde inhoudelijke thema's, zijn de acties waar in de samenleving energie voor is. En die bijdragen aan de opgaven uit het coalitie akkoord. De winst van de dialoog is dat de opgaven niet meer alleen van de gemeente zijn, maar van ons allemaal. Meerdere stakeholders hebben concreet aangegeven hierin een trekkende rol te willen spelen.

3. Aan de slag!

Hoe nu verder? Op basis van vorenstaande gaan we concreet aan de slag met de volgende actiepunten uit de dialoog:

- Wonen en leven
- Identiteit en imago Sittard-Geleen
- Energietransitie en innovatie
- Arbeidsmarkt van de toekomst
- Positieve gezondheid
- Aandacht voor jeugd van Sittard-Geleen

Wij gaan terug naar inwoners en stakeholders om deze startthema's samen verder aan te scherpen. En we inventariseren de ambities van de partijen die er toe doen en de activiteiten die zij hiervoor (gaan) uitvoeren. Die inventarisatie zorgt voor inhoudelijke kaderstelling en inzicht in lopende of ophanden zijnde activiteiten. En het is input voor de discussie tussen stakeholders en gemeente over de prioritering daarvan.

De aanscherping en kaderstelling leiden tot een "stip op de horizon" en contouren van het traject om daar te komen. De inhoudelijke consequenties hiervan landen in de Kadernota 2019

en de financiële consequenties in de begroting 2020. Tussentijds wordt de gemeenteraad geïnformeerd in de raadsrondes en tijdens themasessies op locatie bij bijvoorbeeld stakeholders. Daarnaast stellen we voor om klankbordgroepen van raadsleden samen te stellen rondom de thema's uit de dialoog.

Met de partners die zich hebben opgegeven werken we de thema's verder uit. Daarbij is een aantal uitgangspunten van belang:

- de rol van de gemeente zal vaker die zijn van verbinder, facilitator en zaken mogelijk maken. Natuurlijk trekkerschap ligt vaker bij andere partijen;
- dat betekent ook van buiten naar binnen werken en de energie van 'buiten' maximaal benutten;
- hiermee wordt een start gemaakt met opgavengericht werken;
- gedurende de coalitieperiode evalueren we met de betrokken partijen tussentijds of de gekozen thema's/acties nog steeds prioriteit hebben.

Per thema hebben stakeholders aangegeven actief een rol te willen nemen. Hieronder vindt u een overzicht van geïnteresseerde partijen per actiepoint met daarbij ook de verdeling over de portefeuillehouders.

Wonen en leven

- Geïnteresseerde partijen: de zorgverzekeraars, woningcorporaties, politie, basisonderwijs, platform minderheden en natuurlijk de dorps- en wijkplatforms en inwoners.
- Portefeuillehouders: Leon Geilen (Leefomgeving, Inwonerparticipatie), Felix van Ballegooij (Leefbaar wonen), Eefje Joosten (Dienstverlening), Burgemeester Cox (openbare orde en veiligheid).

Identiteit en imago Sittard-Geleen

- Geïnteresseerde partijen: vertegenwoordigers van het grootbedrijf, het MKB, waaronder de ondernemers binnenstad Sittard en de bedrijvenvereniging Sittard-Geleen en Zuyd Hogeschool, Vereniging Brandpartners. Mogelijk ook studenten bij de uitvoering betrekken.
- Portefeuillehouders: Pieter Meekels (Stedelijke ontwikkeling, Economie en Middelen), Jos Bessems (Binnenstedelijke ontwikkeling, Cultuur en Sport, inclusief imago en branding), Berry van Rijswijk (evenementen).

Energietransitie en innovatie

- Geïnteresseerde partijen: het grootbedrijf, de Chemelotcampus, het (beroeps-)onderwijs, Ennatuurlijk, de Milieufederatie, individuele inwoners en energiecorporaties
- Portefeuillehouders: Kim Schmitz (Duurzaamheid, Omgevingsbeleid), Pieter Meekels (Stedelijke ontwikkeling, Economie)

Arbeidsmarkt van de toekomst

- Geïnteresseerde partijen: Bedrijfsleven; Ondernemend Limburg, maar ook grotere bedrijven en middelgroot MKB, Vakbonden/FNV, onderwijs; ROC Leeuwenborgh/Arcus, woningbouwcorporaties, Provincie Limburg, die in het kader van het aanvalsplan

arbeidsmarkt samen wil werken op dit onderdeel, Expatsdesk, Maximus, Phidias, Apeople die pilotprojecten voor arbeidsmigranten willen starten in Sittard-Geleen.

- Portefeuillehouders: Felix van Ballegooij (Inkomen en participatie), Pieter Meekels (Economie en Beroepsonderwijs), Eefje Joosten (Arbeidsmarktprojecten)

Positieve gezondheid

- Geïnteresseerde partijen: de zorgverzekeraars, de politie, de woningcorporaties, huisartsen, het basisonderwijs, Zuyderland en het platform minderheden.
- Portefeuillehouders: Leon Geilen (Gezondheid), Kim Schmitz (Armoede, Eenzaamheid), Berry van Rijswijk (jeugd).

Aandacht voor jeugd van Sittard-Geleen

- Geïnteresseerde partijen: het basisonderwijs, het beroepsonderwijs, de Chemelot Campus, de Domijnen, het Laagland en het platform minderheden.
- Portefeuillehouders: Berry van Rijswijk (Jeugd, Onderwijs en Evenementen), Jos Bessems (Binnenstedelijke ontwikkeling, Cultuur en Sport)